

РЕШЕНИЕ

№ 20383

гр. София, 25.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 11.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **4250** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.3.

Образувано е по жалба на У. Е. С. - гражданин на И., чрез адв. Р. срещу Решение № 538/16.03.2026г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с която му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се излагат съображения, че обжалваният административен акт е незаконосъобразен поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила при издаването му. Не са обсъдени и анализирани всички факти и обстоятелства, чрез които да бъде установена обективната истина в нейната цялост, за да се прецени необходимостта от предоставяне на търсената закрила. По този начин административният орган е нарушил нормите на чл. 35 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Дали търсецният закрила предпочита да се установи в конкретна страна от ЕС и защо е въпрос, който подлежи на комплексна преценка (какви са факторите формирали това желание като напр. дали е запознат с правната система на страната където желае да се установи, има ли близки или членове

на семейството там, говори ли съответният език и т.н.). Факта, че България не е посочена като желана крайна дестинация от кандидат - бежанец не е осъдителен, а напълно логично предвид, че се касае за страна, която е до голяма степен непозната за търсещите закрила и те не разполагат с конкретна информация която да насочи вниманието им към нея. З. се е позовал на страх от преследване поради участие в протести заради убийството на иранка-кюрдка, която отказала да носи забрадка, като се касае за събитие довело до едни от най-масовите демонстрации срещу властта в И.. Самата преценка за обстановката в страната представлява извадки от справки на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ-МС за И., която обаче е изготвена през м. 12.2025г. и нито е актуална към датата на постановяване на административният акт, нито отразява актуалните събития в страната, случили се именно през първите месеци на 2026г. Ноторно известно е, че след седмици на покачващо се напрежение между САЩ и И. и засилено американско военно присъствие в региона, на 28 февруари 2026г. С. щати и И. започват мащабна офанзива срещу И.. Според обобщени данни на Н., от избухването на конфликта на 28 февруари до 23 март, 2026г. общият брой на регистрираните смъртни случаи сред цивилното население е достигнал 1443 души (включително най-малко 217 деца), 658 са неklasифицирани смъртни случаи (цивилни/военни), като организацията подчертава, че тези цифри следва да се считат за минимални оценки. В жалбата е изнесена подробна информация от медиите за обстановката в И..

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се представлява от адв. Н., който поддържа жалбата.

Ответникът - Председателят на ДАБ се представлява от юрк. Х., която намира оспореното решение за правилно и законосъобразно.

СПП не взема участие.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

У. Е. С., гражданин на И. е напуснал И. в посока Турция, легално със самолет и паспорт, около пет месеца преди провеждане на интервюто в ДАБ на 23.12.2025г. В Турция прекарал около 3 месеца, чакайки да продължи пътя си към Италия. Впоследствие с още трима човека се скриват в автомобил и биват задържани в Румъния, след което е предаден на българските власти. Казва, че крайната му цел била да стигне до Италия. Мотивира молбата си за международна закрила с проблеми с властите в И.. Твърди, че иранските власти не са му разрешавали да свири, да спортува и да живее свободно. Получил е обаждане с въпроса - защо вече не свири и не пее и баща му се изплашил и му казал да замине за Турция, преди да му забранят да напуска страната. По телефона го призовавали за разпит, искали да го тормозят. Споделя, че е участвал в протестите през 2021 г. заради убийството на иранка - кюрдка, която не носела кърпа на главата. Бил е задържан за една седмица и са упражнили психически и физически тормоз. Трябвало е да подпише декларация, че повече няма да извършва подобна дейност и след това до напускането си не е имал никакви проблеми. Не е бил съден или осъждан в държавата си по произход.

За установено е прието, че чужденецът е с етническа принадлежност персиец, проведеното с него интервю е на разбираем за него език - персийски.

С оспореното Решение № 538/16.03.2026г. председателят на Държавната агенция за бежанците е

приел, че молбата У. Е. С. е неоснователна, тъй като за него не са налице предпоставките за предоставяне статут на бежанец във връзка с чл. 8 от ЗУБ. Общата обстановка в И. сама по себе си не дава основание за страх от преследване по смисъла на Женевската конвенция от 1951г., посочените от молителя причини не са по причина на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което се оценяват като нерелевантни за предоставяне на статут на бежанец мотив. Той не е бил заплашван, нито насилван или изтезаван в страната си по произход. Напуснал е родината си легално за Турция, като няма основание да се приеме, че кандидатът е използвал легалното си напускане на И. като единствен изход за бягство. Историята му не съдържа твърдения за осъществено каквото и да било преследване. Фактът, че при първоначалното си преминаване от Турция на територията на Република България не се е предал сам на българските власти, а е бил задържан от полицията при преминаване в Румъния показва, че лицето не е имало намерение да получи международна закрила в България. Направен е извод от административния орган, че лицето е имало намерение да премине нелегално през българска територия за друга държава по незаконен начин, тъй като лице търсещо международна закрила би се възползвало от нея пир първа възможност, вместо да отлага търсенето ѝ във времето.

Относно заявеното в бежанската му история телефонно обаждане от страна на властите е изследван реда за призоваване в И., като е прието, че изложеното от него не съответства на релевантните по ЗУБ причини, обосноваващи опасения от преследване. След извършена преценка на всички относими факти, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход, е направен извод за неоснователност на подадената молба за закрила.

Не са установени предпоставки и за предоставяне на хуманитарен статут. Твърдения, че е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, молителят не е направил, той е бил принуден да напусне държавата по произход, поради реална опасност от тежки заплахи срещу живота или личността му в случай на въоръжен конфликт. Прямо него не е налице заплахата поради наличие на ситуация на безогледно насилие в държавата му по произход.

По преписката е приложена справка с Вх. № МД-02-665/30.12.2025г., от която, е видно, че насилието в И. не е безогледно и повсеместно на цялата територия. Обстановката сама по себе си не дава основание да се приеме, че по отношение на чужденеца е налице страх от преследване. Не е установено спрямо него да е налице реална опасност, която да е била повод за напускането му. Направен е извод, че И. не се намира в състояние на въоръжен вътрешен или международен конфликт, като видно от материалите по преписката заявителят не попада в хипотезите по чл.9 от ЗУБ. Освен това не се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение от 17.02.2009г. на СЕС по тълкуването на чл.15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004г. /отменена с Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета/, които се преценяват единствено във връзка с прилагане на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. За молителят липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Не са налице и условията за хуманитарен статут по други хуманитарни причини (чл. 9, ал. 8 от ЗУБ), тъй като той посочва, че желае да получи международна закрила в Република България, без да се позовава на причини от хуманитарен характер.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена срещу годен за оспорване административен акт, от надлежна страна, за която е налице правен интерес от търсената защита и при спазване на 14 дневния срок за съдебно обжалване. По същество се явява **ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА**.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила по ЗУБ. Оспореното решение е издадено в производство по общия ред по глава шеста, раздел II от ЗУБ, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ на У. Е. С., гражданин на И. е отказано предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение и / или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. У. Е. С., гражданин на И. не отговаря на законовите условия за признаване на статут на бежанец поради следното:

В качеството си на ирански гражданин, който пребивава на територията на Република България е чужденец – гражданин на трета държава, който се намира извън държавата си по произход, чийто гражданин е съгласно чл. 2, б. „д“ от Директива 2011 / 95 / ЕС и член 1, раздел А (1) от Женевската конвенция от 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 1967 г. Декларираните от У. Е. С. при регистрацията по чл. 61, ал. 2 от ЗУБ и по време на интервюто факти в подкрепа на молбата му за закрила нито пряко, нито косвено са свързани с държавата по произход – чл. 4, ал. 3, б. „а“ от Директива 2011 / 95 / ЕС или с осъществено или осъществимо спрямо него преследване – чл. 4, ал. 3, б. „б“ от Директива 2011 / 95 ЕС. Направените изявления от молителя пред Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет във връзка с индивидуалното му положение и лични обстоятелства нито поотделно, нито заедно сочат, че е напуснал И., защото е бил преследван поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политически убеждения – чл. 4, ал. 3, буква „в“ от Директива 2011 / 95 / ЕС. Заявил е, че е имал проблеми с властите без да става ясно точно какви – иранските тайни служби се свързали с него и поискали да свири на честването на г-н К., а след това твърди, че иранските власти не са му разрешавали да свири, да спортува и да живее свободно. Изложеното не дава основания да се приеме, че У. Е. С. изпитва основателни опасения от действия на преследване по чл. 8, ал. 3 – 5 от ЗУБ, поради което не са налице предпоставките за предоставяне на бежански статут.

Предпоставките за хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от ЗУБ са идентични с условията за субсидиарна закрила по чл. 2, б. „е“, вр. чл. 15, б. „а“, „б“ и „в“ от Директива 2011/95/ЕС. Такава международна закрила може да се предостави на чужденец, за който има сериозни основания да се смята, че ако бъде изпратен обратно в държавата му на произход, или при лице без гражданство – в държавата на предишното обичайно местопребиваване, то той би бил изложен на реална опасност от тежки посегателства като: 1) смъртно наказание или екзекуция; 2) изтезание, нечовешко или унижително отношение, или наказание; или 3) тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

При своето произнасяне, във връзка с възможността за субсидиарна закрила, съдът съобрази актуална справка с рег. № МД-02-162/17.04.2026г. на дирекция „Международна дейност”, както и общодостъпна информация.

Въз основа на тази информация се прави констатация, а и е ноторно известен фактът че, считано от 28.02.2026г. е започнал военен конфликт между И. от една страна и САЩ и И., като на територията на И. се осъществяват военни действия, довели до разрушения и човешки жертви. Видно от посоченото в справката на 28 февруари 2026 г. САЩ и И. започват съвместна военна операция под кодовото име „Ударът на скорпиона“ (S. S.), насочена срещу ядрената инфраструктура и командните центрове на И.. Водената от САЩ операция има за цел да елиминира ядрените и ракетните програми на И., да унищожи военноморските сили на страната и да смени ръководството ѝ. Член 111 от Конституцията на И. упълномощава Временен лидерски съвет да поеме задълженията на Върховния лидер, докато не бъде избран негов наследник. В настоящата ситуация този съвет ще се състои от президента М. Пезешкиан, председателя на Върховния съд, Голам – Х. М. – Е. и представителя на Съвета на пазителите, аятолах А. А..

Според посоченото в справката от началото на мащабната атака на израелските и американските сили срещу И. на 28 февруари 2026г. са нанесени непрекъснати въздушни удари по ирански цели в няколко града и провинции в цялата страна. В отговор И. продължава да извършва атаки с дронове и ракети срещу И. и няколко цели в региона, включително в арабските държави от П. залив и И.. Според медийни съобщения от 2, 5 и 6 март 2026г., началната фаза на израелските и американските въздушни удари е фокусирана върху отслабването на иранските системи за противовъздушна отбрана и съоръженията, принадлежащи на иранското ръководство, апарата за сигурност и държавната радио- и телевизионна служба. Според Израелските отбранителни сили (IDF), части от ядреното съоръжение в Н. (провинция И.) също са атакувани. Според информация от израелските военни от 5 март 2026 започва втора фаза на атаки, насочени към съоръжения, принадлежащи на иранската оръжейна промишленост, като например обекти за производство на ракети. Допълнителни въздушни удари от американски и израелски сили между 4 март и 5 март 2026 г. са насочени срещу цели на иранската структура за сигурност в района на Т. и в предимно кюрдски населените райони в северозападен И.. Подобни цели са атакувани и в югозападната част на страната, включително в провинциите Х. и Фарс. Израелските военновъздушни сили издават предупреждения за евакуация на определени райони в няколко ирански провинции в продължение на няколко последователни дни, включително в провинциите Т., И. и Кум. Според медийни съобщения от 8 и 9 март 2026 г., по-нататъшни въздушни удари от И. и САЩ са насочени към инфраструктурата на иранското ръководство и въоръжените сили, включително централните съоръжения на доброволческата милиция, ядрено съоръжение в И. и нефтени депа в Т.. Според медийни съобщения от 9 март 2026г. иранското Министерство на здравеопазването заявява, че общо най-малко 1255 души са убити и над 12 000 са ранени при съвместните американско-израелски въздушни удари. Според доклад на американска организация за правата на човека от 8 март 2026 г. най-малко 1205 цивилни са убити от 28 февруари 2026 г. включително 194 непълнолетни и деца. На 22 март 2026 г. американска организация за правата на човека съобщава, че от началото на конфликта са убити най-малко 1407 цивилни лица, включително най-малко 214 непълнолетни и деца. Освен това, според съобщенията, живота си губят и 1167 военнослужещи. Според съобщения в пресата от 18-19 март 2026 г., арестите продължават на цялата територия на И..

Американските и израелските атаки срещу цели в И. продължават и в началото на втория месец

от войната, според доклад на американски мозъчен тръст от 29 март 2026г., двете страни продължават да извършват вълни от атаки срещу ирански съоръжения за производство на балистични ракети, бази за изстрелване на ракети, военни комплекси и съоръжения на Корпуса на гвардейците на ислямската революция (IRGC) в различни градове. Според изявление на Международната федерация на дружествата на Ч. кръст и Ч. полумесец (МФЧК) от 27 март 2026 г., повече от 1900 души са убити и най-малко 20 000 са ранени от началото на атаките. Според организация за правата на човека, базирана в САЩ, обаче към 20 март 2026 г. има 1568 смъртни случая на цивилни и 1211 смъртни случая на военни от началото на войната.

Според последните медийни съобщения, въздушните удари продължават да са насочени към няколко града и провинции в цялата страна от началото на атаката. В отговор И. продължава да извършва атаки с дроне и ракети срещу И. и други цели в региона, включително държавите от П. залив, Й. и И..

Хуманитарен статут, съгласно чл. 9 от ЗУБ се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл. 9 от ЗУБ възпроизвежда тази на чл. 15, б. "в" от Директива 2004/83 ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

По отношение на хипотезата на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ трябва да се има предвид тълкуването на СЕС на разпоредбата на чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС, дадено в т. 40 от неговото решение по дело C-125/22. Според това тълкуване посегателството, дефинирано в този текст, обхваща една "по-обща опасност" от посегателство, в сравнение с посочените в букви а) и б) от същия член. По този начин се имат предвид в по-широк план "заплахи срещу живота или личността" на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на въоръжен конфликт, която поражда "безогледно насилие", което предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение и тяхната самоличност, когато степента на такова насилие достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените тежки заплахи (в този смисъл е и Решение от 10 юни 2021 г., В. Д. (Понятие "тежки и лични заплахи"), C-901/19, т. 26 и 28 и цитираната съдебна практика).

В съответствие с разпоредбата на чл. 142, ал. 2 от АПК съдът преценява не само фактите към момента на издаване на административния акт, но и съобразява новонастъпили факти към момента на устните състезания от значение за делото. Административният орган трябва да събере и да съобрази актуалната информация, относно страната на произход и въз основа на нея да извърши съпоставка спрямо

хипотезата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. В същия смисъл е последната практика на ВАС, по-конкретно Решение № 5210 от 13.05.2026 г. по адм. д. № 1464 / 2026 г. на ВАС, Пето отделение; Решение № 2813 от 13.03.2026 г. по адм. д. № 7170 / 2025 г. на ВАС; Решение № 5175 от 21.04.2009 г. по адм. д. № 353 / 2009 г.

Оспореният административен акт в частта, в която се отказва хуманитарен статут на жалбоподателя, трябва да бъде отменен и преписката върната за ново произнасяне от Председателя на ДАБ. В новото производство е необходимо да се изследва актуалното развитие на ситуацията в страната на произход И. и продължава ли да е налице опасността за живота и здравето на молителя при евентуалното му връщане там.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд-София град

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на У. Е. С. - гражданин на И. Решение № 538/16.03.2026г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, в частта с която е отхвърлена молбата му за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА административната преписка на Председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за ново произнасяне по молбата за закрила на У. Е. С. - гражданин на И., относно предоставяне на хуманитарен статут.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на У. Е. С. - гражданин на И. срещу Решение № 538/16.03.2026г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците, в частта относно отказан статут на бежанец.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: